

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie 2014

TAUS MANN

forteller litt

En tidlig vintermorgen i 1945 ble sjefen for det norske nazi-politiet, generalmajor Karl Martin- sen, skutt i sin bil på vei til kontoret om morgenen. Antagelig av Milorg.

Ingen fikk vite hvem som hadde gjort det – selv ikke etter at krigen var slutt, ja selv ikke i 1950 da det store trebindsverket «Norges krig» kom ut under redaksjon av Sverre Steen. I det uhyre spennende kapitlet «Fra krig til fred» kom daværende statsråd Jens Chr. Hauge ikke inn på noen av angivel- drapene i krigens sluttfase.

Yngvar
Ustvedt

ANMELDER

Synd

Det gjør han heller ikke i sin 4. utgave av kapitlet som foreligger i disse dager, «Frigjørin- gen». Det er forståelig. Men synd likevel, at den eneste som vet noe om disse tingene, åpen- bart vil ta sine hemmeligheter med seg i graven.

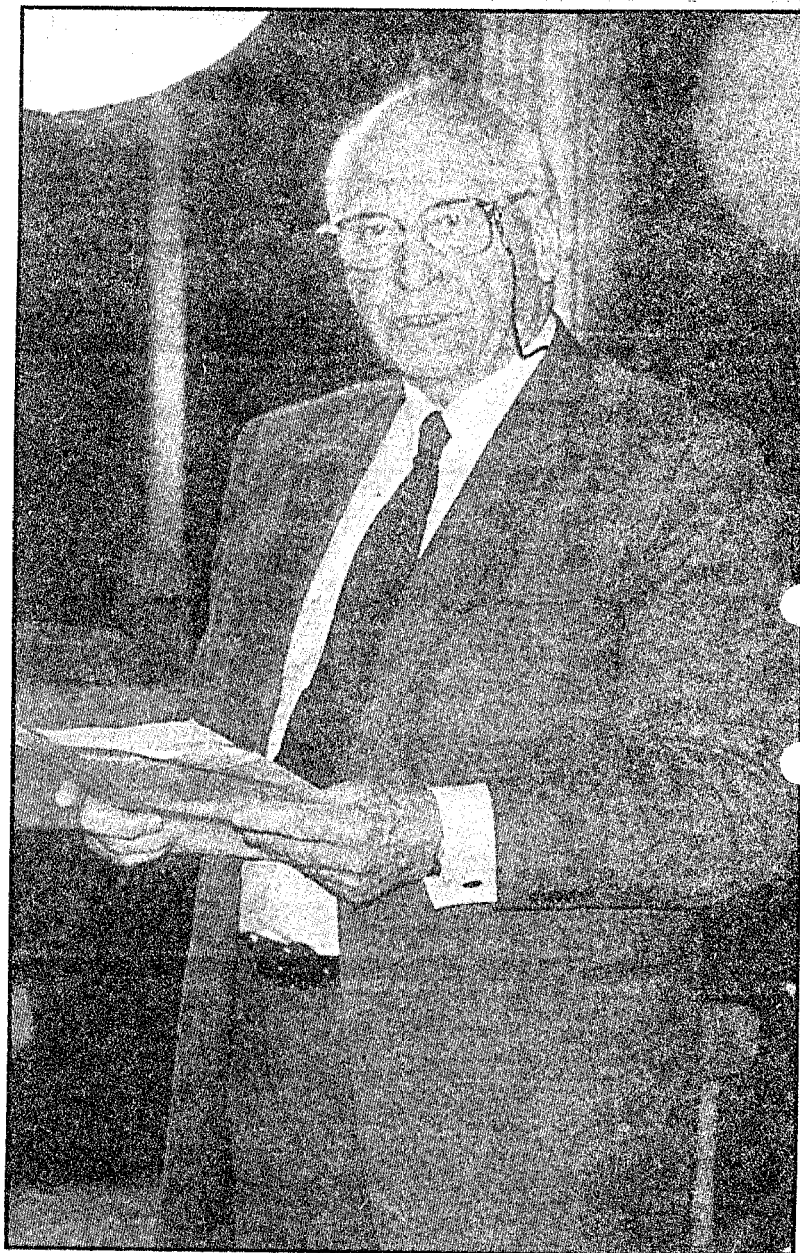
Ellers er det en del nytt i den ferske utgaven av boka om den mest spennende vår vi nord- menn har opplevd. For eksem- pel forteller Hauge nå rett ut om den kilde i den tyske over- kommando som fortalte Milorg-sjefen om alle tanker og planer på tysk side. I nat- tens mulm og mørke møttes Hauge og major Frithjof Ham- mersen i Oslos og Lilleham- mers gater der Hauge fikk vite hva tyskerne til enhver tid had- de for seg. Det ble av største betydning for hva Hjemme- frontens ledelse og regjeringen i London på sin side foretok seg og bidro vesentlig til det fabul- aktig heldige forløp frigjørin- gen fikk i vårt land.

En meget spennende, lærerik og betydningsfull bok er dette – om forspillet til frigjøringen

sett fra tysk, norsk, alliert og svensk side. Det er selve stan- dardverket om det merkelige år i norsk historie. Jeg synes imidlertid at Hauge kunne rådd på seg å fortelle litt om overgrepene som ble begått mot den tapende part, av hjem- mefrontfolk, av «smørgåser» og av norsk politi og fangevok- tere – tvangsvasking av møk- kete gulv, straffeappeller med døden til følge, snauklipping av jenter o.l. Noen linjer bare om den overlast mange NS-folk og «stripete» led i mai- og junda- gene ville gjort seg, i sannhe- tens navn.

Men stort sett er fremstillin- gen fullt ut korrekt, for ikke å si pinlig nøyaktig, sannferdig og skrevet med stor innsikt. En bok både for dem som selv opp- levde denne helt igjennom merkelige tid, og – særlig – for alle dem som er kommet til et- terpår.

Jens Chr. Hauge:
FRIGJØRINGEN
232 sider
Pris kr. 298,-
Gyldendal

HOLDER IGJEN: Jens Chr. Hauge forteller mye nytt, men ikke alt han vet om frigjøringsdagene.

